

Valtakunnallinen nuorisotyön ja – politiikan ohjelma 2017 – 2019

Sisäministeriö katsoo, että luonnos Valtakunnalliseksi nuorisotyön ja – politiikan ohjelmaksi 2017 – 2019 on tärkeä ja ajankohtainen kokonaisuus. Sisäministeriö tukee kaikkia tähän mennessä esitettyjä viittä teemaa ja katsoo, että erityisesti nuorten mielenterveyteen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet ovat keskeisiä sisäisen turvallisuuden näkökulmasta. Tämän lisäksi sisäministeriö nostaa maahanmuuttajat erityiseksi kohderyhmäksi, jotka tulisi huomioida nuorisotyön ja – politiikan ohjelmassa. Nuorten palvelujen kohdalla ei useinkaan ongelmana ole palvelujen riittävyys vaan se, että palvelut eivät kohtaa nuoren tarpeita eikä palveluja tarvitseva nuori löydä palvelujen piiriin. Monesti ongelmana on saavutettavuus, ei saatavuus. Keskeistä olisi ymmärtää sitä, miten palvelut tulisi järjestää nuorten mielestä.

Tuleva sisäisen turvallisuuden strategia on tunnistanut monimuotoisen, laajenevan syrjäytymisen olevan keskeinen yhteiskuntamme turvallisuusuhka. Se lisää yhteiskunnallisten häiriöiden riskiä ja määrittelee suurelta osin turvallisuusviranomaisten tuottaman reaktiivisen palvelun tarpeen. Sukupolvien välillä on kautta Euroopan tapahtunut voimakas jakautuminen. Työttömyys koskettaa erityisesti nuoria. Kansalaisten yhdenvertaisuus on ollut Suomen voimavara ja yhteiskuntaa koossa pitävä voima, josta on pidettävä kiinni. Syrjäytyminen ja huono-osaisuus uhkaavat kasautua. Niiden heijastumia ovat myös radikalisoituminen ja poliittisten järjestelmien toiminnan ongelmat. Suomessa on merkkejä siitä, että syrjäytymisuhan piirissä olevien nuorten aikuisten osuus on kasvamassa. Lisäksi väestö ikääntyy ja tämä ei tapahdu tasaisesti kautta maan. Nuori väestönosa siirtyy työn ja opintojen vuoksi erityisesti isompiin kaupunkeihin. Harvaan asuttujen alueiden väestö vanhenee. Tämä asettaa yhteiskunnan, myös turvallisuusviranomaisten, palvelutarjonnalle erityisiä haasteita.

Eurooppaan suuntautuvaan laajamittaiseen maahantuloon liittyy turvallisuusriskejä, kuten terrorismiyhteyksiä, ulkomaalaisvastaisten ääriliikkeiden nousua sekä erimuotoista rikollisuutta. Muuttoliikkeen aiheuttama kulttuurinen monimuotoistuminen koskettaa Suomen eri alueita eri tavoin ja kasvattaa alueiden välisiä eroja. Maahanmuuton vaikutus on voimakkainta suurissa kaupungeissa. Pääkaupunkiseudun väestöstä arvioidaan vuonna 2030 noin viidenneksen olevan vieraskielisiä. Suuri osa 2015–2016 tulleista turvapaikanhakijoista oli nuoria miehiä. Maahanmuuttajan elämän laadun kannalta on ratkaisevaa, miten ja kuinka nopeasti muuttaja hyväksytään yhteisöihin ja millaisen aseman hän niissä saa. Koulutukseen ja työelämään pääsemisellä on usein ratkaiseva rooli. Kestävä hyvinvointi tarkoittaa hyvinvointinäkemysten ulottamista henkisen hyvinvoinnin alueille, joissa yhteisöön kuuluminen, onnellisuus, hyvä elämä ja merkityksellinen tekeminen ovat tärkeässä roolissa. Yksilöiden ja yhteiskunnan henkinen kestävyys kytkeytyy näihin hyvinvoinnin osatekijöihin.

Nuorten osallistumismahdollisuuksien lisääminen sekä ehkäisevän toiminnan tehostaminen nuorten mielenterveysongelmien hoidossa ovat kokonaisuuksia, joita sisäministeriö tukee osaltaan sisäisen turvallisuuden strategian toimeenpanon myötä. Strategiassa esitetään, että varhaiskasvatuksen ja opetustoimen turvallisuusosaamisen vahvistamiseen suunnattua täydennyskoulutusta kohdennetaan erityisesti varhaiskasvatuksen johtajille sekä koulujen ja oppilaitosten rehtoreille. Samalla lasten ja nuorten arjen turvallisuustaitojen opetusta sekä lasten ja nuorten monilukutaitoon liittyvää osaamista tulee vahvistaa kouluissa. Lisäksi lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua arjen turvallisuuteen liittyvään päätöksentekoon tulee lisätä.

Niin ikään sisäisen turvallisuuden strategia esittää, että laaditaan syrjäytymiseen liittyvän rikollisuuden vähentämisen toimintamalli, jossa rikosprosessiin sovitetaan yhteen eri viranomaisten toiminnot ja muiden, ennalta ehkäiseviä palveluita tuottavien tahojen toimenpiteet koordinoitusti ja yksilön tarpeet huomioiden. Toimintamallissa eri vaiheiden toimenpiteet ottavat yksilöllisesti huomioon tekijöiden rikollisuuteen vaikuttavat keskeiset seikat. Toimintamalli huomioi erityisesti rikoksilla oirehtivat syrjäytymisvaarassa olevat nuoret miehet. Toimintamalli pannaan toimeen valtioneuvoston alaisten viranomaisten osalta ohjauksen keinoin ja muiden kanssa yhteistyömenettelyillä. Myös eri viranomaisten vastuita lasten ja nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa selvennetään käytännön toiminnan tasolla sekä kouluterveyskyselyjä hyödynnetään järjestelmällisesti nuorten alkavan syrjäytymisen torjunnassa.

Valtakunnallinen nuorisotyön ja – politiikan ohjelma on lakisääteinen, valtioneuvoston nelivuotiskausittain hyväksymä poikkihallinnollinen ohjelma, jonka tavoitteena on edistää nuorten kasvu- ja elinoloja. Ohjelman oikeusperusta on voimassa olevassa nuorisolaissa 1285/2016. Lakiin sisältyvän siirtymäsäännöksen vuoksi nyt

19.06.2017

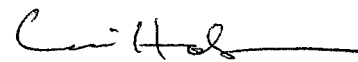
käsillä oleva ohjelma laaditaan vuosiksi 2017–2019. Sisäministeriö on ollut mukana ohjelman valmistelussa ja katsoo, että aiemmista ohjelmista poikkeavan lyhyemmästä voimassaoloajasta huolimatta valtakunnallinen nuorisotyön ja – politiikan ohjelma on kunnianhimoinen ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus, jonka kautta on mahdollista saavuttaa vaikuttavia tuloksia sitoutuneiden toimijoiden yhteisvaikutuksella.

Kehittämisjohtaja

Harri Martikainen

Erityisasiantuntija

Lauri Holmström

Jakelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Mikko Cortés Téllez